

S m a a s t y k k e r .

XXV.

Rettelser og Tilføjelser til »Bidrag til Korsør og Taarnborg Præstekalds Historie«.

Af *Gustav Ludvig Wad.*

. S. 355 ff. I Hertz' Efterretninger om gejstlige Embeder i Kongeriget Danmark, 8. Levering, S. 55, er meddelt en af Lensmanden i Korsør og Herredsprovsten under 9. April 1600 paa Korsør Slot stadfæstet Contract mellem den til Sognepræst i Korsør kaldede Skolemester Niels Jensen og Hr. Hans Poulsen i Taarnborg, hvorefter denne skulde »blive og være en Sognepræst i Taarnborg Sogn og beholde al Indkomst, som af samme Sogn gives, og ej gjøre Tjeneste i Korsør Kirke«; dog skal han, »efterdi Taarnborg er en Annex til Korsør« aarlig give til Sognepræsten der 1 Pund Rug, 2 Pund Byg, 10 Lam og 10 Gjæs. Men allerede den 5. Maj samme Aar vedtoges det, at ved Hr. Hans Poulsens Død, der indtraf 1631, skulde Taarnborg falde tilbage til Korsør Præstekald.

Taarnborg kan saaledes nok siges at have været et selvstændigt Kald fra 1600 til 1631; men Contracten mellem de tvende Præster har Character af en privat Overenskomst, som næppe uden Kongens Samtykke kunde forbinde de følgende Præster.

Hr. Niels Jensen resignerede 1616 til Fordel for sin Søn, Zacharias Nielsen.

S. 386 ff. Hr. Peder Rolds Hustru, Margrethe Sophie Claudiana, var en Præstedatter fra Kværndrup¹⁾; hun overlevede ham i nogle Aar. Af et kongeligt Commissorium af 8. Sept. 1752 til Provst C. C. Reenberg og Borgmester Mourits Michelsen ses det, at Hr. Rold havde beklaget sig over, at Poul Hein paa Dyrehovedgaard (nu Taarnborg) paa en fem Aars Tid havde nægtet at svare Præsten den Tiende og Rettighed af Gaardens Hartkorn, som baade han og Gaardens tidligere Ejere havde svaret til Præsten og hans Formænd²⁾.

Snart efter døde imidlertid Peder Rold, Natten mellem 2. og 3 November 1752, ved hvilken Lejlighed Biskop Hersleb skriver om Korsør: »Denne Menighed trænger meget højt til en ret duelig og retskaffen Medtjener, som den hidindtil har ikkun været slet forsynet, allermest da i den By ere saa mange Separatister tilovers, og hverken forrige eller nu beskikkede Sognepræst har været meget i Stand til enten med Lærdom at overbevise eller med Prudence at vinde slige vildfarende; derfor beder jeg Høstens Herre, at han nu ved sin Kirkes Fosterfaders christelige Omhu ville hertil beskikke en duellig Medarbejder«³⁾.

Capellan blev den 8. Decbr. 1752 Claus Plum, der var anbefalet af Dr. Reuss. Capellaniets Indkomster ansloges af Biskoppen til 200 Rdlr.

Sognepræsten Daniel Wohnsen ejede selv en Gaard i Korsør, hvilket foranledigede, at han fik Magistraten til under 5. Juli 1753 at forestille Cancelliet, hvor heldigt det vilde være for Kirken, om den kunde blive af med Præstegaarden, der var gammel og idelig maatte repareres, saa den stedse havde været Kirken til temmelig Byrde.

¹⁾ Saml. til Fyns Historie etc. VIII, 334.

²⁾ Sjøll. Tegnelser.

³⁾ Sjøll. Indlæg 1752, D.

Den burde derfor sælges ved Auction, og Sognepræsterne for Fremtiden nyde en convenabel Husleje, som efter Kirkens Lejlighed kunde determineres. Da Stiftsøvrigheden, der lige saa lidt som Provsten havde mindste Begreb om Kirkens Formuenhed, idet Regnskabet efter Byens Privilegier af 19. October 1680 ikke vedkom dem, erklærede, at de fleste Kjøbstadkirker havde ondt ved at komme ud af det, og det altsaa ogsaa her vilde være bedst for Kirken, om den blev Præstegaarden kvit, blev Tilladelse til Salget givet den 31. August 1753 ¹⁾).

Ved Auction, der afholdtes den 26. September, solgtes da Præstegaarden for 468 Rdlr., og Sognepræsten fik i aarlig Huslejegodtgjørelse 40 Rdlr. »som convenable efter Kirkens Lejlighed og Gaardleje her i Byen«. Wohnsens Gaard, der var nyopført af Raadmand Spormand, krævede imidlertid megen Forandring og Reparation, inden den kunde blive indrettet til en bekvem Præstegaard, saaledes at den kunde modtage Tiende og Avling ²⁾), og disse Forandringer fik han ikke iværksat, idet han døde den 23. Marts (ikke Maj) 1754 efter en Uges Sygdom. Hans Enke, Friderica Sophia Rold, klagede nu for Cancelliet, hvorledes hun trykkedes ved at sidde som Enke med tre Børn og Gaarden, der havde kostet hendes Mand 800 Rdlr.; Eftermanden, Hr. Johan Braem, krympede sig ved at afkjøbe hende den, skjønt han var højlig forlegen for en Gaard, da han ingen kunde faa til Leje eller Eje; hun og Magistraten fandt det derfor rettest, at Kirken afkjøbte hende Gaarden for 700 Rdlr.; hvilket ogsaa blev tilladt ved Rescript til Stiftsøvrigheden af 2. Maj 1755 ³⁾). Hr. Wohnsens Gaard blev altsaa Præstegaard og er det endnu, om end de gamle Bygninger i 1853 ere blevne afløste af nye.

¹⁾ Sjæll. Tegnelser.

²⁾ Sjæll. Indlæg 1755 B.

³⁾ Sjæll. Tegnelser.

Wohnsens Enke blev siden Kammerfrue hos Dronning Caroline Mathilde og ledsagede hende vistnok, da hun maatte drage fra Landet ¹⁾).

¹⁾ Saml. til Fyns Historie etc. VIII. 334.